

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Żelazków

ZATWIERDZIŁ:

WÓJT

Michał Kraszkiewicz

Opracował:

Jarosław Matusiak

Sekretarz Gminy Żelazków

KWIECIEŃ 2024

Karta uzgodnień:

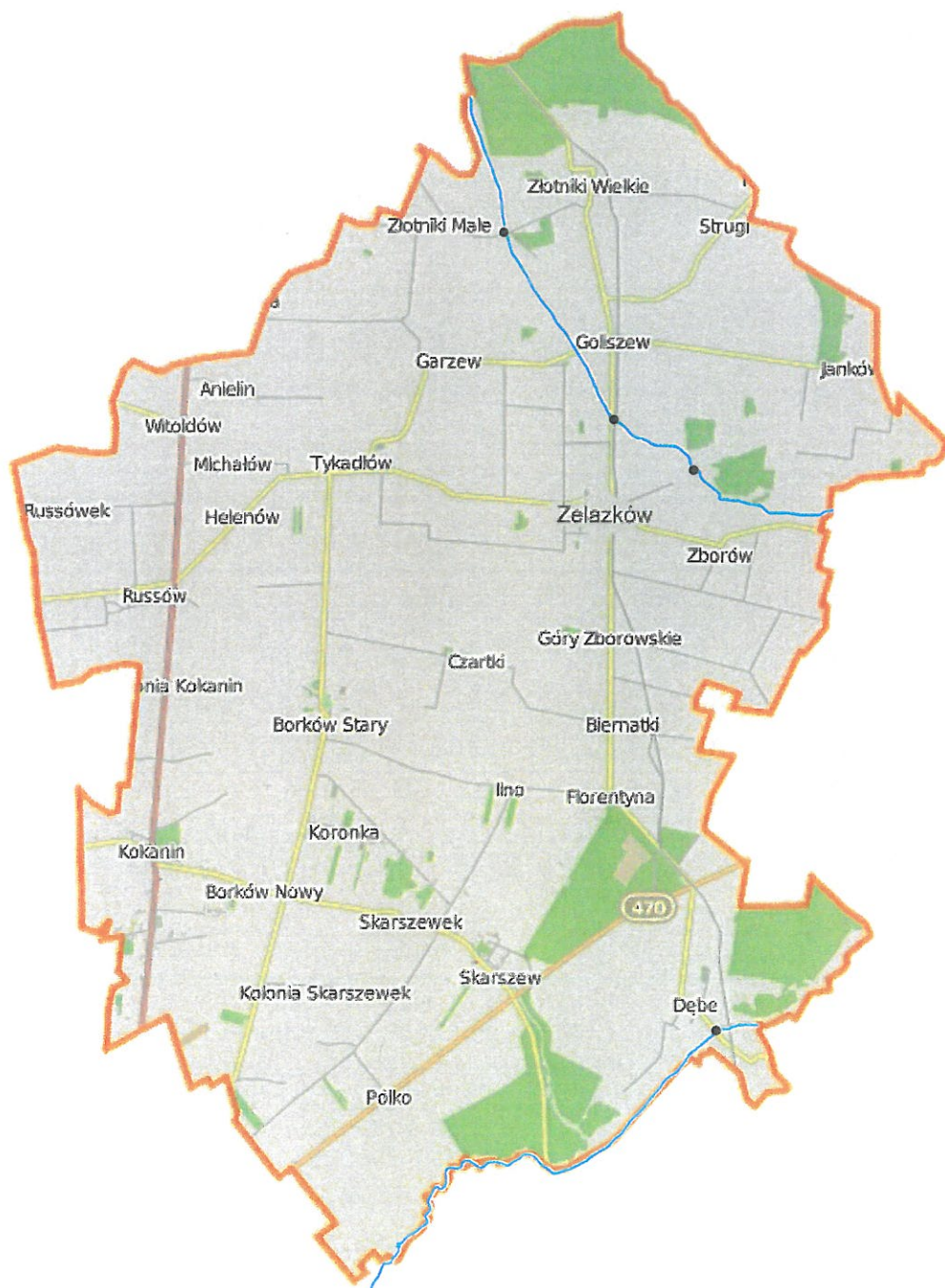
L.p.	Nazwa instytucji	Osoba funkcyjna	Data	Podpis
1.	POLICJA	Komendant Komisariatu Policji w Stawiszynie kom. Mariusz Kołodziejczyk	20.04 2024	KOMENDANT KOMISARIATU POLICJI Stawiszynie, woj. wielkopolskie kom. Mariusz Kołodziejczyk
2.	WOPR Wielkopolska Oddział Rejonowy Kaliszu	PREZES Zarządu WOPR Woj. Wielkopolskiego Oddział Rejonowy w Kaliszu mgr Józef Gólu	20.04. 2024	WOJNE OCHOTNICZE POGOTOWIE RATUNKOWE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO ODDZIAŁ REJONOWY W KALISZU ul. Edzaka 29, 62-800 KALISZ NUM 618-15-43-479 FAX 000824669

SPIS TREŚCI

NR STR.

1. Charakterystyka Gminy Żelazków	4-5
2. Cel opracowania	6
3. Podstawy prawne opracowania	6
4. Obowiązki właścicieli i zarządców wód	6-7
5. Obowiązki osób korzystających z obszarów wodnych	7-8
6. Obszary wodne znajdujące się na terenie gminy Żelazków	8-11
7. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych	12-13
8. Telefony alarmowe do działań ratowniczych	13
9. Podsumowanie	13

1. Charakterystyka Gminy Żelazków

Gmina Żelazków jest gminą wiejską położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie kaliskim. Obszar gminy znajduje się w środkowej części powiatu. Na północy graniczy ze Stawiszynem i Mycielinem, na południowym wschodzie z Opatówkiem, na południowym zachodzie z miastem Kaliszem, na wschodzie z Cekowem, natomiast na zachodzie z Blizanowem. Ogólna powierzchnia wynosi 11.361 hektarów i obejmuje obszar 114 km². Gmina Żelazków składa się z 35 miejscowości, z czego 25 wsi są wsiami sołeckimi. Sołectwa tworzą następujące wioski:

1. Anielin, Michałów, Witoldów
2. Florentyna Biernatki,
3. Borków Nowy
4. Borków Stary,
5. Czartki,
6. Dębe,
7. Garzew,
8. Goliszew,
9. Helenów,
10. Ilno,
11. Janków,
12. Kolonia Kokanin,
13. Kokanin, Niedźwiady,
14. Kolonia Skarszewek,
15. Pólko,
16. Russów,
17. Skarszew,
18. Skarszewek,
19. Szosa Turecka,
20. Tykadłów,
21. Wojciechówka,
22. Złotniki Wielkie, Strugi,
23. Złotniki Małe, Góry Złotnickie,
24. Zborów, Góry Zborowskie,
25. Żelazków.

Dostępność komunikacyjną tworzą dwie główne drogi wojewódzka nr 470 (Kalisz – Turek – Koło), droga krajowa nr 25 (Kalisz – Konin) oraz sieć dróg powiatowych i gminnych, z czego łączna długość dróg gminnych wynosi 88 km.

Teren gminy Żelazków należy do zlewni rzeki Prosny i Warty, jest odwadniany przez rzeki Swędrnię i Bawół (Czarna Struga). Obszary leśne zajmują ok. 8% powierzchni. Na terenach gminy znajdują się parki krajobrazowe wpisane do Państwowego Rejestru Zabytków oraz Ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Część terenów gminy wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Swędrni”. Dolina, która powstała w okresie zlodowacenia środkowopolskiego, prezentuje unikatowe w skali kraju walory naturalnego krajobrazu. Występuje tu 714 gatunków roślin oraz liczne stanowiska ptaków.

2. Cel sporządzenia opracowania

Celem niniejszego opracowania jest:

- analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych,
- identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie gminy Żelazków,
- określenie działań profilaktycznych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

3. Podstawy prawne opracowania:

- a. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t.j. Dz. U. z 2023 r.poz.714).
- b. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczenia obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu, oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2022 r., poz. 1979)
- c. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r.poz.1478 ze zm.).

4. Obowiązki właścicieli i zarządców wód oraz osób korzystających z obszarów wodnych:

Zgodnie z art.4 Ustawy z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych za zapewnienie bezpieczeństwa odpowiada:

- 1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku
- 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji-osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
- 3) na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej „zarządzającymi obszarem wodnym”,

Zadania o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy , wykonywane są przez Wójta (Burmistrza, Prezydenta Miasta) na obszarze o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 3 należą do zadań własnych gminy. Aby zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na obszarach wodnych na terenie gminy Żelazków, Wójt Gminy Żelazków opracował analizę zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji.

Ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych definiuje:

obszar wodny jako wody śródlądowe oraz wody przybrzeżne, w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalni oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m

wyznaczony obszar wodny jako kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2m.

Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

1. dokonaniu, we współpracy z Policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust.1 analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji,
2. oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu, lub rekreacji na obszarach wodnych,
3. prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policji i podmiotami o których mowa w art. 12 ust 1 miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej,
4. informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób,
5. zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

5. Obowiązki osób przebywających na obszarach wodnych:

Zgodnie z art.32 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (DZ U 2022 poz 2625) każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Osoby przebywające na obszarach wodnych zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych obowiązane są do zachowania należytej staranności w celu ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych osób a w szczególności:

- zapoznania się z zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania;
- stosowania się do znaków nakazu, zakazu umieszczonych przez podmioty, o których mowa w art. 12 ust. 1;
- zapoznania się i dostosowania swoich planów aktywności do umiejętności oraz aktualnych warunków atmosferycznych;
- użytkowania sprzętu odpowiedniego do rodzaju podejmowanej aktywności, sprawnego technicznie i zgodnie z jego przeznaczeniem i zasadami użycia;
- bezzwłocznego informowania odpowiednich służb ratowniczych lub podmiotów, o których mowa w art. 12 ust. 1 o zaistniałym wypadku lub zaginięciu osoby oraz o innych zdarzeniach nadzwyczajnych mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób i korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania;

Ustawa Prawo wodne definiuje:

Kąpielisko- rozumie się przez to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem, że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpieli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli - rozumie się przez to wykorzystywany do kąpieli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem.

Oznakowanie i sygnalizację obszarów wodnych reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag. Forma oznakowania znaków zakazu, ostrzegawczych i informacyjnych dotyczących obszarów wodnych unormowana jest ogólnie obowiązującymi przepisami prawa i ustawodawca nie pozostawił zarządzającemu wyznaczonym obszarem wodnym dowolności w tym zakresie. Nie wolno wprowadzać w miejsce znaków określonych rozporządzeniem, znaków o innych kształtach, kolorystyce, grafice, rozmiarach itp.

6. Obszary wodne znajdujące się na terenie gminy Żelazków

Obszary wodne stanowiące publiczne śródlądowe wody powierzchniowe będące własnością skarbu państwa znajdujące się na terenie Gminy Żelazków:

- rzeka Bawół (Czarna Struga)
- rzeka Swędrnia

Z uwagi na charakterystykę rzek wymienionych powyżej nie stanowią one odpowiednich miejsc umożliwiających organizację kąpielisk ani miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Nie planowane jest również tworzenie przy w/w ciekach takich miejsc w przyszłości.

Z przeprowadzonej wizji lokalnej wynika, że na terenie Gminy Żelazków nie stwierdzono miejsc „dzikich kąpielisk” nad ciekami wodnymi

1. Sołectwa Złotnik Małe i Złotniki Wielkie – rzeka Bawół (Czarna Struga)

Zdjęcia wykonano w punkcie zaznaczonym na mapie ze str. 4 analizy

2. Granica sołectw Goliszew i Żelazków – rzeka Bawół (Czarna Struga)

Zdjęcia wykonano w punkcie zaznaczonym na mapie ze str. 4 analizy

3. Granica sołectw Żelazków i Janków – rzeka Bawół (Czarna Struga)

Zdjęcia wykonano w punkcie zaznaczonym na mapie ze str. 4 analizy

3. Sołectwo Dębe rzeka Swędrnia

Rzeka Swędrnia w ca. 95% stanowi granicę pomiędzy Gminą Żelazków, Miastem Kalisz i Gminą i Miastem Opatówek

Zdjęcia wykonano w punkcie zaznaczonym na mapie ze str. 4 analizy

7. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych

Każde miejsce może być potencjalnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa osób, które wykorzystują obszar wodny do rekreacji. Bezpieczeństwo użytkowników zależy przede wszystkim od ich świadomości oraz przestrzegania ustalonych norm bezpieczeństwa.

Wejście do wody niezależnie od głębokości stwarza zawsze zagrożenie, z którym należy się liczyć. Zagrożenie to wzrasta w połączeniu z poniższymi czynnikami:

- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- gwałtowne oziębienie organizmu powodujące wstrząs termiczny,
- spożywanie alkoholu lub innych środków odurzających,
- stan zdrowia uniemożliwiający wypoczynek nad wodą,
- kamieniste ukształtowanie dna cieków wodnych,
- nieodpowiednia zabawa w wodzie,
- nagła zmiana ukształtowania dna,
- stromy brzeg,
- szybki nurt górskich strumieni.

Potencjalnymi skutkami wejścia do wody niezależnie od głębokości mogą być:

- zranienie,
- skaleczenie,
- podtopienie,
- utonienie,
- uraz mechaniczny,
- stany chorobowe skóry i przewodu pokarmowego

Kąpiel w miejscach niestrzeżonych, niedozwolonych oraz nieoznakowanych może prowadzić do tragedii.

Zimą zagrożeniem dla wędkarzy korzystających z cieków wodnych jest:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa,
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na lód,
- w przypadku przewrócenia się do wody - szok termiczny, wychłodzenie organizmu, brak możliwości wyjścia na brzeg,

- stosowanie niewłaściwej odzieży do panujących warunków atmosferycznych na zewnątrz, skutkująca wyziębieniem organizmu.

Planowane działania na rzecz ograniczenia zagrożeń to:

- monitorowanie terenów wzdłuż rzek i potoków przez patrole policji,
- prowadzenie działań profilaktycznych,
- prowadzenie akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży,
- informowanie o warunkach pogodowych,
- upublicznienie niniejszej analizy na stronie internetowej <https://gmina.zelazkow.pl>

8. Telefony alarmowe do działań ratowniczych

W przypadku wystąpienia zagrożenia na obszarach wodnych na terenie Gminy Żelazków należy powiadomić:

- operatora nr alarmowego 112,
- WOPR Wielkopolska Oddział Rejonowy Kaliszu
- Komisariat Policji w Stawiszynie: 62-820 Stawiszyn, ul. Zamkowa 5, nr tel. 47 77 51 790

9. Podsumowanie

Gmina Żelazków, mając na uwadze bezpieczeństwo mieszkańców i osób przebywających na terenie gminy, realizuje zadania na rzecz ograniczenia zagrożeń na obszarach wodnych.

Za pośrednictwem strony internetowej <https://zelazkow.pl> prowadzi kampanię informacyjną nt. zagrożeń bezpieczeństwa osób przebywających na obszarze wodnym publikując niniejszą analizę.